

Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2022. gada 24. novembrī*

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Šaujamo ierocu iegādes un glabāšanas kontrole – Direktīva 91/477/EEK – I pielikuma III daļa – Dezaktivēšanas standarti un metodes – Īstenošanas regula (ES) 2015/2403 – Šaujamo ierocu dezaktivēšanas verifikācija un apliecināšana – 3. pants – Valsts iestādes norīkota verificējošā iestāde – Dezaktivēšanas apliecinājuma izsniegšana – Struktūra, kas nav iekļauta Eiropas Komisijas publicētajā sarakstā – Dezaktivētu šaujamo ierocu pārvietošana Eiropas Savienības teritorijā – 7. pants – Savstarpējā atzīšana

Lietā C-296/21

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija) iesniegusi ar 2021. gada 26. aprīļa lēmumu un kas Tiesā reģistrēts 2021. gada 7. maijā, tiesvedībā, ko ierosinājis

A,

piedaloties:

Helsingin poliisilaitos,

Poliisihallitus,

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja K. Jirimēe [*K. Jürimäe*], tiesneši M. Safjans [*M. Safjan*], N. Pizarra [*N. Piçarra*], N. Jēskinens [*N. Jääskinen*] un M. Gavalecs [*M. Gavalec*] (referents),

ģenerālvokāts: M. Kampos Sančess-Bordona [*M. Campos Sánchez-Bordona*],

sekretāre: R. Stefanova-Kamiševa [*R. Stefanova-Kamisheva*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2022. gada 18. maija tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko snieguši:

- A vārdā – sākotnēji viņš pats, vēlāk *P. Snell*,
- *Poliisihallitus* vārdā – *M. Koponen* un *M. Lehtonen*,

* Tiesvedības valoda – somu.

- Austrijas valdības vārdā – *J. Schmoll* un *V.-S. Strasser*, pārstāvji,
 - Somijas valdības vārdā – *H. Leppo*, pārstāve,
 - Eiropas Komisijas vārdā – *M. Huttunen*, *I. Söderlund* un *R. Tricot*, pārstāvji,
- noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2022. gada 7. jūlija tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvu 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 1991, L 256, 51. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/51/EK (OV 2008, L 179, 5. lpp.) (turpmāk tekstā – “Direktīva 91/477”), kā arī 3. un 7. pantu Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2015/2403 (2015. gada 15. decembris), ar ko izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivēšanas standartiem un metodēm, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujamieroči tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami (OV 2015, L 333, 62. lpp.).
- 2 Šis lūgums ir iesniegts tiesvedībā, ko A ierosinājis par *Helsingin poliisilaitos* (Helsinki policija, Somija) lēmumu, ar kuru atteikts atzīt Austrijā izsniegtos šaujamieroču dezaktivēšanas apliecinājumus, kas bija iesniegti saistībā ar šo ieroču pārvietošanu uz Somiju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 91/477

- 3 Direktīva 91/477 tika atcelta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2021/555 (2021. gada 24. marts) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli (OV 2021, L 115, 1. lpp.). Tomēr pamatlietā, ņemot vērā attiecīgo faktu norises laiku, ir piemērojama Direktīva 91/477.
- 4 Saskaņā ar šīs direktīvas trešo un ceturto apsvērumu tās mērķis ir tuvināt tiesību aktus par ieročiem, pieņemot efektīvus noteikumus, kas ļautu dalībvalstīs veikt kontroli pār šaujamieroču iegādi un glabāšanu un to pārvietošanu uz citu dalībvalsti.
- 5 Direktīva 91/477 tās sākotnējā redakcijā tika grozīta ar Direktīvu 2008/51, tostarp, lai Savienības tiesībās iekļautu Apvienoto Nāciju Organizācijas Protokolu par šaujamieroču, to daļu, detaļu un municijas nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību, kas pievienots Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijai pret transnacionālo organizēto noziedzību un ko Eiropas Kopienas vārdā 2002. gada 16. janvārī parakstīja Eiropas Komisija saskaņā ar Padomes 2001. gada 16. oktobra Lēmumu 2001/748/EK (OV 2001, L 280, 5. lpp.).

6 Direktīvas 2008/51 1., 11., 12. un 15. apsvērumā ir noteikts:

“(1) Ar Direktīvu [91/477] izveidoja iekšējā tirgus papildu pasākumu. Tā līdzsvaro saistības nodrošināt noteiktu šaujamieroču pārvietošanas brīvību Kopienā, no vienas puses, un nepieciešamību kontrolēt šo brīvību ar drošības garantijām, kas ir piemērotas šādiem izstrādājumiem, no otras puses.

[..]

(11) Saistībā ar šaujamieroču dezaktivēšanu Direktīvas [91/477] I pielikuma III daļas a) punktā ir norāde uz valstu tiesību aktiem. [Apvienoto Nāciju Organizācijas] protokolā [pret šaujamieroču, to detaļu, sastāvdaļu un munīcijas nelikumīgu ražošanu un tirdzniecību] ir noteikti stingrāki ieroču dezaktivācijas principi. Tādējādi ir jāpielāgo Direktīvas [91/477] I pielikums.

(12) Tirgotāju darbības specifikas dēļ dalībvalstīm ir stingri jākontrolē šī darbība, jo īpaši pārbaudot tirgotāju profesionālo godprātību un spējas.

[..]

(15) Lai atvieglotu šaujamieroču izsekošanu un efektīvi apkarotu šaujamieroču, to detaļu un munīcijas nelikumīgu aprīti un izgatavošanu, ir jāuzlabo informācijas apmaiņa starp dalībvalstīm.”

7 Direktīvas 91/477 1. panta 1. un 2. punktā ir noteikts:

“1. Šajā direktīvā “šaujamierocis” ir pārnēsājams ierocis ar stobru, kurš šaujampulvera iedarbības rezultātā raida, ir paredzēts vai var tikt pielāgots, lai raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu, izņemot gadījumus, kad tas ir izslēgts kāda I pielikuma III daļā uzskaitītā iemesla dēļ. Šaujamieroči ir klasificēti I pielikuma II daļā.

2. Šajā direktīvā priekšmetu uzskata par tādu, ko iespējams pārveidot, lai tas šaujampulvera iedarbības rezultātā raidītu šāviņu, lodi vai lādiņu, ja:

– tam ir šaujamieroča izskats un

– sakarā ar tā konstrukciju vai materiālu, no kura tas izgatavots, to var šādi pārveidot.

[..]

2. Šajā direktīvā “tirgotājs” ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kuras arods vai nodarbošanās pilnīgi vai daļēji ir šaujamieroču, detaļu un munīcijas ražošana, tirdzniecība, maiņa, izīrēšana, labošana vai pārveidošana.”

8 Šīs direktīvas I pielikuma III daļā bija paredzēts:

“Šajā pielikumā priekšmetus, kas atbilst “šaujamočā” definīcijai, tajā neiekļauj, ja tie:

a) ar dezaktivēšanas palīdzību ir padarīti pastāvīgi nelietojami, nodrošinot, ka visas šaujamočā būtiskās daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietojamas un ka tās nav noņemamas, aizvietojamas vai maināmas tā, ka tas ļautu šaujamočā jebkādā veidā reaktivēt;

[..].

Dalībvalstis veic pasākumus, lai nodrošinātu, ka kompetentā iestāde pārbauda pirmās daļas a) punktā minētos dezaktivēšanas pasākumus, lai tādējādi pārliecinātos par to, ka šaujamočā veiktās izmaiņas to padara neatgriezeniski neizmantojamu. Dalībvalstis paredz, ka saistībā ar šādu pārbaudi izsniedz izziņu vai apliecinājumu, kas apstiprina šaujamočā dezaktivēšanu, vai arī piestiprina skaidri saredzamu attiecīgu marķējumu uz šaujamočā. Komisija saskaņā ar 13.a panta 2. punktā minēto procedūru izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivācijas standartiem un tehniku, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujamočā tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami.

Līdz sadarbībai Kopienas līmenī dalībvalstis var piemērot šajā nodaļā uzskaitītajiem šaujamočā valstu tiesību aktus.”

Īstenošanas regula 2015/2403

9 Regulas 2015/2403 2. un 3. apsvērumā ir noteikts:

“(2) Saskaņā ar Direktīvas [91/477] I pielikuma III daļas pirmās daļas a) apakšpunktu priekšmetus, kas atbilst “šaujamočā” definīcijai, neietver minētajā definīcijā, ja tie ir padarīti pastāvīgi nelietojami, tos dezaktivējot un nodrošinot, ka visas šaujamočā būtiskās detaļas ir padarītas neatgriezeniski nelietojamas un nenņemamas, neaizvietojamas vai nepārveidojamas tā, ka tas neļauj šaujamočā jebkādā veidā reaktivēt.

(3) Direktīvas [91/477] I pielikuma III daļas otrajā daļā paredzēts, ka dalībvalstis rīkojas, lai nodrošinātu, ka kompetentā iestāde pārbauda dezaktivēšanas pasākumus, lai tādējādi pārliecinātos par to, ka šaujamočā veiktās izmaiņas to padara neatgriezeniski neizmantojamu. Dalībvalstīm prasīts arī izsniegt apliecinājumu vai izziņu, kas apstiprina šaujamočā dezaktivēšanu, vai arī uz šaujamočā piestiprina skaidri saredzamu attiecīgu marķējumu.”

10 Šīs īstenošanas regulas 2. pantā “Personas un uzņēmumi, kas ir pilnvaroti dezaktivizēt šaujamočā” ir noteikts:

“Šaujamočā dezaktivēšanu veic publiskas vai privātas struktūras vai personas, kam atļauts to darīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem.”

11 Minētās īstenošanas regulas 3. pantā “Šaujamočā dezaktivēšanas verifikācija un apliecināšana” ir paredzēts:

“1. Dalībvalstis norīko kompetento iestādi, kura verificē, vai šaujamočā dezaktivēšana ir veikta saskaņā ar tehniskajām specifikācijām, kas izklāstītas I pielikumā (“verificējošā iestāde”).

2. Ja verificējošā iestāde ir arī tiesīga deaktivēt šaujamočus, dalībvalstis nodrošina skaidru nošķirumu šiem uzdevumiem un personām, kuras tos veic minētajā iestādē.

3. Komisija savā tīmekļa vietnē publicē to verificējošo iestāžu sarakstu, kuras dalībvalstis norīkojušas, ietverot sīku informāciju par verificējošo iestādi, tās simbolu, kā arī kontaktinformāciju.

4. Ja šaujamoča deaktivēšana veikta saskaņā ar I pielikumā norādītajām tehniskajām specifikācijām, verificējošā iestāde šaujamoča īpašniekam izsniedz deaktivēšanas apliecinājumu saskaņā ar III pielikumā sniegto paraugu. Visai informācijai, kas ietverta deaktivēšanas apliecinājumā, jābūt tās dalībvalsts valodā, kurā deaktivēšanas apliecinājums izsniegts, kā arī angļiski.

[..]”

12 Minētās īstenošanas regulas 6. pantā “Papildu deaktivēšanas pasākumi” ir noteikts:

“1. Dalībvalstis var ieviest tādus papildu pasākumus, lai savā teritorijā deaktivētu šaujamočus, kas pārsniedz I pielikumā izklāstītās tehniskās specifikācijas.

2. Komisija ar komiteju, kas izveidota ar Direktīvu [91/477], regulāri analizē visus papildu pasākumus, ko veikušas dalībvalstis, un apsver iespēju savlaicīgi pārskatīt tehniskās specifikācijas, kas noteiktas I pielikumā.”

13 Šīs pašas īstenošanas regulas 7. pantā “Dezaktivētu šaujamoču pārvietošana [Eiropas] Savienības teritorijā” ir paredzēts:

“1. Dezaktivētus šaujamočus tikai tad var pārvietot uz citu dalībvalsti, ja tiem ir kopējais īpašais marķējums un tiem ir pievienots deaktivēšanas apliecinājums saskaņā ar šo regulu.

2. Dalībvalstis atzīst deaktivēšanas apliecinājumus, kurus izsniegusi cita dalībvalsts, ja apliecinājums atbilst šajā regulā noteiktajām prasībām. Tomēr dalībvalstis, kuras ir ieviesušas papildu pasākumus saskaņā ar 6. pantu, var pieprasīt pierādījumu, ka deaktivētais šaujamočs, ko vēlas pārvietot uz to teritoriju, atbilst minētajiem papildu pasākumiem.”

14 Īstenošanas regulas 2015/2403 8. pantā “Paziņošanas prasības” ir noteikts:

“Dalībvalstis paziņo Komisijai par visiem pasākumiem, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas šī regula, kā arī visus papildu pasākumus, kas veikti saskaņā ar 6. pantu. Šim nolūkam dalībvalstis piemēro paziņošanas procedūras, kas noteiktas [Eiropas Parlamenta un Padomes] Direktīvā (ES) 2015/1535 [(2015. gada 9. septembris), ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV 2015, L 241, 1. lpp.).]”

15 Šīs īstenošanas regulas I pielikumā “Šaujamoču deaktivēšanas tehniskās specifikācijas”, kurā ir ietvertas trīs tabulas, ir izklāstītas deaktivēšanas darbības, lai dažādu tipu šaujamočus padarītu neatgriezeniski nelietojamus.

16 Minētās īstenošanas regulas III pielikumā ir ietverts deaktivētu šaujamoču apliecinājuma paraugs, kas ir jāievēro dalībvalstu norīkotajām verificējošajām iestādēm.

Somijas tiesības

- 17 Grozītā *Ampuma-aselaki* (1/1998) (Šaujamoču likums (1/1998), turpmāk tekstā – “Šaujamoču likums”) 91. pantā ir paredzēts – ja beidzas vai tiek atsaukta atļauja ieroču jomā vai ieroču glabāšanas atļauja privātai lietošanai, policijai ir jāpieņem lēmums par šaujamoču, ieroču daļu, patronu un īpaši bīstamas municijas izņemšanu, ja vien šie priekšmeti vēl nav nodoti likumīgas atļaujas turētājam. Policijai ir jālemj par izņemšanu arī tad, ja neatļautu šaujamoču vai ieroču daļu, neatļautu patronu vai īpaši bīstamas municijas glabātājs pēc savas iniciatīvas ziņo policijai par šādu priekšmetu un nodod to policijai.
- 18 Šaujamoču likuma 112.a pantā “Dezaktivētu šaujamoču pārvietošana un ieviešana Somijā” ir paredzēts, ka personai, kura pārvieto vai ievie Somijā dezaktivētus šaujamočus, 30 dienu laikā pēc pārvietošanas vai ieviešanas ir jāuzrāda šie šaujamoči vietējā policijas pārvaldē vai Galvenajā policijas pārvaldē, lai tos varētu pārbaudīt.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

- 19 2017. gada 17. oktobrī A, kas profesionāli nodarbojas ar vēsturisku militāro kolekciju priekšmetu tirdzniecību, pārvietoja no Austrijas uz Somiju trīs trieciensautenes.
- 20 2017. gada 24. oktobrī A saskaņā ar Šaujamoču likuma 112.a pantu uzrādīja šos ieročus Helsinku policijai kā dezaktivētus ieročus un iesniedza dezaktivēšanas apliecinājumus, ko 2017. gada 9. oktobrī bija izsniegusi Austrijā reģistrēta sabiedrība B.
- 21 2018. gada 15. februārī Helsinku policija saskaņā ar Šaujamoču likuma 91. panta 2. punktu nolēma konfiscēt minētos ieročus. Tās skatījumā, dezaktivējot šīs trieciensautenes, netika ievērotas Īstenošanas regulas 2015/2403 I pielikumā paredzētās tehniskās prasības. Līdz ar to tā uzskatīja, ka šie ieroči ir kvalificējami kā šaujamoči, kuriem ir vajadzīga turēšanas atļauja.
- 22 A par šo lēmumu cēla prasību *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinku Administratīvā tiesa, Somija), apgalvojot, ka Helsinku policija neesot bijusi kompetenta verificēt attiecīgo ieroču dezaktivēšanu, jo šie ieroči bija ievesti no Austrijas, kur tie jau bija dezaktivēti. Pirmkārt, saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punktu policijai esot bijis jāatzīst sabiedrības B izsniegtais dezaktivēšanas apliecinājums. Otrkārt, A esot iesniedzis informāciju, kas pierādot, ka attiecīgo ieroču dezaktivēšana atbilst šīs īstenošanas regulas I pielikumā paredzētajām prasībām, proti, elektroniskā pasta saraksti ar Austrijas Aizsardzības un sporta lietu ministriju, kurā pēdējā minētā esot apstiprinājusi, ka sabiedrība B – ieroču tirgotāja, bija viena no sešpadsmit Austrijas norīkotajām verificējošajām iestādēm.
- 23 *Poliisihallitus* (Galvenā policijas pārvalde) apgalvoja, ka attiecīgos ieročus nevar uzskatīt par dezaktivētiem, jo veiktā dezaktivizācija bija ne vien nepilnīga, bet dezaktivēšanas apliecinājumu bija izsniegusi sabiedrība B, kas nav kompetentā iestāde minētās regulas 3. panta 1. punkta izpratnē un nav iekļauta Komisijas atbilstoši šīs pašas regulas 3. panta 3. punktam sagatavotajā sarakstā. Šajā ziņā tā uzsvēra, ka iestāde, kas Austrijas gadījumā ir norādīta šajā Komisijas sarakstā, ir nevis sabiedrība B, bet gan Iekšlietu ministrija.
- 24 Ar 2019. gada 26. jūnija lēmumu *Helsingin hallinto-oikeus* (Helsinku Administratīvā tiesa) noraidīja A celto prasību. Šī tiesa būtībā uzskatīja, ka no Īstenošanas regulas 2015/2403 3. un 8. panta izriet, ka tikai tādu dezaktivēšanas apliecinājumu, ko izsniegusi kompetenta verificējoša

iestāde, kas iekļauta Komisijas izveidotajā sarakstā, var uzskatīt par atbilstošu šai īstenošanas regulai. Tā kā šādas verificējošās iestādes izsniegts dezaktivēšanas apliecinājums netika iesniegts, Helsinku policija varēja veikt ieroču tehnisko pārbaudi un pēc tam konfiscēt tos.

- 25 A iesniedza apelācijas sūdzību *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa, Somija), kas šajā lietā ir iesniedzējtiesa.
- 26 Šai tiesai ir šaubas par četriem aspektiem. Pirmkārt, tās skatījumā ar Īstenošanas regulu 2015/2403 ieviestais savstarpējās atzīšanas režīms ir neskaidrs, jo tajā neesot paredzēts, vai dalībvalsts norīkotas struktūras iekļaušana Komisijas atbilstoši šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktam izveidotajā sarakstā, ir automātiska vai arī tai ir jāizriet no tieša Komisijas lēmuma.
- 27 Otrkārt, tā vēlas noskaidrot, vai tāda privāttiesību juridiska persona kā komercsabiedrība var tikt kvalificēta kā “kompetentā iestāde” vai “verificējošā iestāde” Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļas un Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 28 Treškārt, iesniedzējtiesai ir šaubas par juridiskajām sekām, ko rada šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktā paredzētā verificējošo iestāžu saraksta publicēšana. Lai gan iesniedzējtiesa varot pieņemt, ka publicēšanai ir tikai informatīva iedarbība, tā tomēr sliecas uzskatīt, ka šai publicēšanai ir konstitutīva iedarbība, un tādējādi, lai dezaktivēšanas apliecinājums varētu tikt atzīts, tas ir jāizsniedz pienācīgi norīkotai verificējošajai iestādei, detalizēta informācija par kuru ir iekļauta sarakstā, ko Komisija ir sagatavojusi atbilstoši šai tiesību normai. Proti, šī interpretācija būtu vispiemērotākā, lai nodrošinātu Savienības tiesību vienveidīgumu, un novērstu risku, ka starp dažādu dalībvalstu iestādēm pastāv atšķirīgas šaujamočū dezaktivācijas noteikumu interpretācijas risks.
- 29 Visbeidzot, ceturtkārt, tā kā Austrijas iestādes A nosūtītajā vēstulē esot apstiprinājušas, ka tās patiešām ir norīkojušas sabiedrību B kā “verificējošo iestādi” Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punkta izpratnē, *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa) vēlas noskaidrot, vai šāds pierādījuma līdzeklis ir pieļaujams, lai novērstu to, ka iestāde nav norādīta Komisijas atbilstoši šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktam publicētajā sarakstā un lai apstiprinātu “verificējošās iestādes” statusu minētās regulas 3. panta 1. punkta izpratnē.
- 30 Šādos apstākļos *Korkein hallinto-oikeus* (Augstākā administratīvā tiesa) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

“Saistībā ar dezaktivētu šaujamočū pārvietošanu Savienībā un, ņemot vērā [Direktīvas 91/477] normas, kā arī Īstenošanas regulas [2015/2403] noteikumus, it īpaši šīs regulas 3. panta 1. punktu:

- 1) vai valsts iestādes apstiprināto verificējošo iestādi var uzskatīt par verificējošo iestādi Direktīvas 91/477 un Īstenošanas regulas 2015/2403 3. un 7. panta izpratnē, pat ja tā nav norādīta Komisijas sarakstā, kas publicēts saskaņā ar [šīs īstenošanas regulas] 3. panta 3. punktu, ja dažādas minētās dalībvalsts iestādes ir paziņojušas personai, kas ir pārvietojuši ieročus, ka verificējošā iestāde, kurai ir sabiedrības ar ierobežotu atbildību statuss un kura ir izsniegusi apliecinājumu, ir attiecīgi pilnvarota saskaņā ar regulu, un

2) vai par verificējošo iestādi, ko dalībvalsts ir norādījusi ieroču dezaktivēšanai, var iesniegt arī citu, no valsts iestādes iegūtu pierādījumu, kas nav iekļaušana Komisijas tīmekļvietnē publicētajā sarakstā atbilstoši Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktam, lai šīs verificējošās iestādes izsniegtais dezaktivēšanas apliecinājums atbilstu [šajā īstenošanas] regulā noteiktajām prasībām, saskaņā ar kurām dalībvalstij ir jāatzīst citā dalībvalstī izsniegts dezaktivēšanas apliecinājums atbilstoši [Īstenošanas regulas 2015/2403] 7. panta 2. punktam?”

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

31. Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļa un Īstenošanas regulas 2015/2403 3. pants liedz šīs tiesību normas 1. punktā minētajā jēdzienā “verificējošā iestāde” iekļaut tādu privāttiesību juridisko personu kā komercsabiedrību, ja šī persona nav iekļauta Komisijas atbilstoši minētās tiesību normas 3. punktam publicētajā sarakstā.
32. Pirmām kārtām, ir jāizvērtē jautājums, vai jēdziens “verificējošā iestāde” Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta izpratnē var ietvert tādu privāttiesību juridisko personu kā komercsabiedrību. Šajā ziņā, lai gan Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļā, kā arī 3. pantā ir minēts jēdziens “kompetentā iestāde”, kas šīs pēdējās minētās tiesību normas 1. punktā ir saukta par “verificējošo iestādi”, nevienā no šīm tiesību normām, ne arī kādā citā šīs direktīvas un šīs īstenošanas regulas normā nav precizēts, kas ir jāsaprot ar jēdzieniem “kompetentā iestāde” un “verificējošā iestāde”.
33. Paturot to prātā, tā kā šajās tiesību normās attiecībā uz šiem jēdzieniem nav nekādas atsauces uz valsts tiesībām, šie jēdzieni, lai nodrošinātu visās dalībvalstīs vienveidīgu interpretāciju, ir uzskatāmi par autonomiem Savienības tiesību jēdzieniem.
34. Šajā kontekstā jāatgādina, ka tādu jēdzienu nozīme un tvērums, kuriem Savienības tiesībās nav sniegta nekāda definīcija, ir jānoskaidro saskaņā ar to ierasto nozīmi ikdienas valodā, ņemot vērā kontekstu, kādā tie tiek lietoti, un ar tiesisko regulējumu, kurā tie ietilpst, sasniedzamos mērķus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 21. marts, *Falck Rettungsdienste* un *Falck*, C-465/17, EU:C:2019:234, 28. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).
35. Vispirms attiecībā uz šo tiesību normu formulējumu jānorāda, ka Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punktā, kā arī Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļā ir paredzēts, ka dalībvalstis nozīmē “kompetento iestādi”, kas šajā īstenošanas regulā tiek saukta par “verificējošo iestādi”, lai verificētu, ka šaujamo dezaktivācija ir veikta saskaņā ar minētās īstenošanas regulas I pielikumā paredzētajām tehniskajām specifikācijām un lai tādējādi pārlicinātos, ka šaujamo dezaktivācija ir veikta saskaņā ar šīs īstenošanas regulas I pielikumā ietvertajām tehniskajām specifikācijām.
36. Jēdzieni “iestāde” vai “struktūra” to ierastajā nozīmē ir jāsaprot kā tādi, kas attiecināmi uz jebkuru subjektu, kam piešķirta zināma veida pilnvaras, un tādēļ šāda subjekta publisko tiesību vai privāttiesību statusam nav nozīmes. Lai gan no Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punkta izriet, ka šīs “struktūras” darbības mērķis ir “verificēšana”, šāds precizējums tikai norāda uz tās īstenoto pilnvaru raksturu – proti, pilnvarām verificēt, ka šaujamo dezaktivācija ir veikta saskaņā ar šīs īstenošanas regulas I pielikumā ietvertajām tehniskajām specifikācijām, un attiecīgā

gadījumā – pilnvarām izsniegt dezaktivēšanas apliecinājumu saskaņā ar minētās īstenošanas regulas 3. panta 4. punktu – un nevis uz minētās struktūras publisko tiesību vai privāttiesību statusu.

- 37 No šiem apsvērumiem turpretī nevar secināt, ka minētie jēdzieni noteikti ietilpst jēdzienā “publisko tiesību subjekts”, kurš īpaši norāda uz valsti, teritoriālajām iestādēm, kā arī uz valsts vai šo teritoriālo iestāžu subjektiem, kas izveidoti ar mērķi apmierināt vispārējas vajadzības (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2020. gada 24. septembris, *NMI Technologietransfer*, C-516/19, EU:C:2020:754, 47. punkts).
- 38 No tā izriet, ka jēdzieni “kompetentā iestāde” un “verificējošā iestāde”, kas minēti šīs pašas īstenošanas regulas 3. panta 1. punktā, kā arī Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļā, var būt attiecināmi gan uz publiskām, gan privātām struktūrām, līdz ar to arī tāda privāttiesību juridiskā persona kā, piemēram, pamatlietā aplūkotā komercsabiedrība, var būt šāda “kompetentā iestāde” vai “verificējošā iestāde”.
- 39 Šo interpretāciju apstiprina arī konteksts, kurā iekļaujas Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punkts. Lai gan šīs īstenošanas regulas 2. pantā ir paredzēts, ka šaujamoču dezaktivēšanu veic publiskas vai privātas struktūras vai personas, kam atļauts to darīt saskaņā ar valsts tiesību aktiem, šīs īstenošanas regulas 3. panta 2. punktā ir paredzēts, ka gadījumā, ja verificējošā iestāde veic arī šaujamoču dezaktivācijas uzdevumus, dalībvalstīm jānodrošina skaidrs nošķirums starp šiem uzdevumiem un personām, kuras tos veic minētajā iestādē. Tādējādi no minētās īstenošanas regulas 2. panta kopsakarā ar 3. panta 2. punktu izriet, ka šaujamoča dezaktivācijas verificēšanas darbība var tikt uzticēta arī privāttiesību juridiskajai personai.
- 40 Visbeidzot – šo interpretāciju apstiprina arī Direktīvas 91/477 un Īstenošanas regulas 2015/2403 mērķi.
- 41 Proti, no Direktīvas 2008/51 1. apsvēruma izriet, ka Direktīvas 91/477 mērķis ir nodrošināt līdzsvaru starp noteiktas šaujamoču pārvietošanas brīvības esamību un nepieciešamību kontrolēt šo brīvību ar drošības garantijām, kas ir piemērotas šādiem izstrādājumiem, lai nodrošinātu augstu sabiedrības drošības līmeni (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2018. gada 23. janvāris, *Buhagiar* u.c., C-267/16, EU:C:2018:26, 49.–52. punkts).
- 42 Šīs garantijas ir atspoguļotas, pirmkārt, Direktīvas 2008/51 12. apsvērumā ar dalībvalstīm noteikto prasību stingri kontrolēt ieroču tirgotājus, jo īpaši pārbaudot tirgotāju profesionālo godprātību un spējas.
- 43 Otrkārt, kā izriet no šīs direktīvas 15. apsvēruma, likumdevējs ir vēlējies atvieglot šaujamoču izsekošanu un efektīvi apkarot šaujamoču, to detaļu un munīcijas nelikumīgu apriti un izgatavošanu, uzlabojot informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm.
- 44 Treškārt, no Īstenošanas regulas 2015/2403 2. un 3. apsvēruma izriet – lai novērstu risku, ka neatbilstīgi dezaktivēti šaujamoči var tikt reaktivēti, dalībvalstīm ir pienākums norādīt verificējošo iestādi, kuras uzdevums ir verificēt un apliecināt, ka šaujamočim veiktās izmaiņas padara to neatgriezeniski neizmantojamu, proti, ka saskaņā ar Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļas a) punktu visas attiecīgā šaujamoča būtiskās daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietošanas un nenonemamas, neizvietojamas vai nepārveidojamas tā, lai neļautu šaujamoči jebkādā veidā reaktivēt.

- 45 No tā izriet, ka, ņemot vērā dezaktivēto šaujamoču radīto risku sabiedrības drošībai, to brīva aprīte var tikt nodrošināta vienīgi, paredzot stingrus nosacījumus attiecībā uz to dezaktivēšanu un pārlicinoties, ka tā ir veikta atbilstoši Īstenošanas regulas 2015/2403 I pielikumā ietvertajām tehniskajām specifikācijām, kas ir jāpārbauda attiecīgās dalībvalsts norīkotajai verificējošajai iestādei.
- 46 Kā secinājumu 43.–49. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, nevar uzskatīt, ka privāttiesību juridiskās personas norīkošana par “verificējošo iestādi”, kuras uzdevums ir verificēt, ka šaujamoču dezaktivēšana ir veikta atbilstoši šīs īstenošanas regulas I pielikumā ietvertajām tehniskajām specifikācijām, un izsniegt atbilstošu apliecinājumu, pati par sevi var apdraudēt minētās direktīvas un minētās īstenošanas regulas mērķus, ja šī norīkošana paredz arī efektīvu un stingru šīs personas pārbaudi, ko veic attiecīgās dalībvalsts kompetentās valsts iestādes, un kas tāda ieroču tirgotāja kā pamatlietā gadījumā tostarp ir saistīta arī ar tā profesionālās godprātības un spēju pārbaudi.
- 47 Otrām kārtām, jānosaka, vai, lai to varētu kvalificēt par “verificējošo iestādi” Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 1. punkta izpratnē, šajā tiesību normā minētajai kompetentajai iestādei ir jābūt iekļautai arī Komisijas atbilstoši šī panta 3. punktam publicētajā sarakstā.
- 48 Šajā ziņā jānorāda, ka saskaņā ar šīs īstenošanas regulas 3. panta 1. punktu dalībvalstīm ir jānorīko to verificējošā iestāde, savukārt šī panta 3. punktā ir paredzēts, ka Komisija savā tīmekļvietnē publicē to verificējošo iestāžu sarakstu, kuras dalībvalstis ir norīkojušas, kā arī sīku informāciju par verificējošo iestādi, tās simbolu un kontaktinformāciju.
- 49 Turklāt no minētās īstenošanas regulas 8. panta izriet, ka dalībvalstis paziņo Komisijai par visiem pasākumiem, ko tās pieņem jomā, uz kuru attiecas Īstenošanas regula 2015/2403.
- 50 No šo tiesību normu interpretācijas, lasot tās kopsakarā, izriet, ka visām dalībvalstīm, ievērojot lojālas sadarbības principu, nekavējoties ir jāpaziņo Komisijai ne tikai sīka informācija par to norīkoto verificējošo iestādi, kā arī par tās simbolu un kontaktinformāciju, bet ir arī jādara zināmas jebkuras izmaiņas, kas ietekmē šo informāciju, lai šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktā paredzētais saraksts tiktu pastāvīgi atjaunināts un būtu pilnīgs.
- 51 Kā atgādināts šī sprieduma 43. punktā, Savienības likumdevējs ir vēlējis veicināt informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, lai atvieglotu šaujamoču izsekošanu un efektīvi apkarotu šaujamoču, kā arī to detaļu un munīcijas nelikumīgu aprīti un izgatavošanu.
- 52 Turklāt, ja dezaktivētie šaujamoči tiek pārvietoti uz Savienības teritoriju, Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis atzīst citas dalībvalsts izsniegtus dezaktivācijas apliecinājumus, ja šie apliecinājumi atbilst šajā īstenošanas regulā noteiktajām prasībām.
- 53 Šajā ziņā Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 3. punktā paredzētā saraksta izveidei un atjaunināšanai ir centrāla nozīme, un tādā ir svarīgi, lai šajā sarakstā būtu precīzi norādītas visas dalībvalstu norīkotās “verificējošās iestādes” un lai tajā ietvertā informācija tiktu nekavējoties atjaunināta. Šī saraksta izveidošanas mērķis tieši ir ļaut tās valsts uzraudzības iestādēm, uz kuru dezaktivētie šaujamoči tiek pārvietoti, izmantojot vienkāršu, tūlītēju un efektīvu publiskošanas mehānismu, pārlicināties, ka subjekts, kas ir izsniedzis attiecīgos dezaktivācijas apliecinājumus, patiešām ir “verificējošā iestāde” šīs īstenošanas regulas 3. panta 1. punkta izpratnē.

- 54 Līdz ar to ir jāsecina, ka “verificējošās iestādes” iekļaušana Komisijas izveidotajā sarakstā, kas paredz, ka katra dalībvalsts saskaņā ar Īstenošanas regulas 2015/2403 8. pantu paziņo Komisijai šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktā minēto informāciju, ir formāls nosacījums, kas jāievēro, lai tādu privāttiesību juridisku personu kā komercsabiedrību varētu uzskatīt par “verificējošo iestādi” Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļas un minētās īstenošanas regulas 3. panta izpratnē.
- 55 No tā izriet, ka ar šajā sarakstā iekļauta subjekta sniegto informāciju – saskaņā ar kuru dalībvalsts, kuras jurisdikcijā ir minētais subjekts, kā “verificējošo iestādi” ir norīkojusi citu subjektu, kas nav iekļauts minētajā sarakstā, – nav pietiekami, lai pierādītu, ka šis pēdējais minētais subjekts ir “verificējošā iestāde” Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļas a) punkta un Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta izpratnē.
- 56 Tikai šī sprieduma 54. punktā sniegtā jēdziena “verificējošā iestāde” interpretācija ļauj tās valsts uzraudzības iestādēm, uz kuru ir pārvietoti dezaktivētie šaujамieroči, nekavējoties un efektīvi pārbaudīt tās verificējošās iestādes identitāti, kura ir izsniegusi ieroču dezaktivācijas apliecinājumu, un tādējādi saglabāt augstu sabiedrības drošības līmeni, nodrošinot šaujамieroču dezaktivēšanu un novēršot jebkādu nepareizi dezaktivēta ieroča reaktivēšanas risku.
- 57 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz pirmo jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļa un Īstenošanas regulas 2015/2403 3. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tie neliedz pēdējās minētās tiesību normas 1. punktā ietvertajā jēdzienā “verificējošā iestāde” iekļaut tādu privāttiesību juridisko personu kā komercsabiedrība, ja šī persona ir iekļauta Komisijas atbilstoši šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktam publicētajā sarakstā.

Par otro jautājumu

- 58 Uzdodot otro jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā vēlas noskaidrot, vai Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļa un Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punkts jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja dalībvalsts norīkota verificējošā iestāde ir izsniegusi šaujамieroča dezaktivācijas apliecinājumu, dalībvalstij, uz kuru ir pārvietots attiecīgais dezaktivētais šaujамierocis, ir jāatzīst minētais apliecinājums.
- 59 Jānorāda, ka šīs īstenošanas regulas 7. panta 2. punktā ir paredzēts, ka dalībvalstis atzīst citas dalībvalsts izsniegtus dezaktivācijas apliecinājumus, ja šie apliecinājumi atbilst minētajā īstenošanas regulā noteiktajām prasībām.
- 60 No šīs tiesību normas formulējuma izriet, ka “verificējošās iestādes” izsniegta apliecinājuma atzīšana, kā secinājumu 73. un 74. punktā ir norādījis ģenerāladvokāts, nav nedz automātiska, nedz beznosacījumu, jo tā ir pakļauta nosacījumam, ka šis apliecinājums atbilst minētajā regulā paredzētajām prasībām.
- 61 Kā atgādināts šī sprieduma 41. punktā, lai nodrošinātu augstu sabiedrības drošības līmeni, tādu priekšmetu kā šaujамieroči brīva aprīte ir jāreglamentē ar garantijām, kuras pielāgotas šo priekšmetu būtībai, kas nozīmē – kā atgādināts šī sprieduma 44. punktā –, ka jānovērš nepareizi dezaktivētu šaujамieroču reaktivēšanas risks, nodrošinot, ka visas būtiskās šo ieroču daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietojamas un nenonemamas, neaizvietojamas vai nepārveidojamas tā, lai neļautu šaujамieroci jebkādā veidā reaktivēt.

- 62 Šajā nolūkā tās dalībvalsts iestādes, uz kuru ir pārvietots dezaktivētais šaujamerocis, papildus to dezaktivēšanas papildpasākumu pārbaudei, kas, iespējams, ir veikti atbilstoši Īstenošanas regulas 2015/2403 6. pantam, var veikt virkni pārbažu šī ieroča un tam pievienotā dezaktivācijas apliecinājuma uzrādīšanas brīdī.
- 63 Šajā ziņā, pirmkārt, kā izriet no šī sprieduma 57. punkta, ir svarīgi, lai šo dezaktivācijas apliecinājumu būtu izsniegusi dalībvalsts norikota “verificējošā iestāde”, kas iekļauta Komisijas atbilstoši šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktam publicētajā sarakstā.
- 64 Otrkārt, Īstenošanas regulas 2015/2403 3. panta 4. punktā ir prasīts, lai izsniegtais dezaktivācijas apliecinājums atbilstu šīs īstenošanas regulas III pielikumā iekļautajam paraugam un lai tajā ietvertā informācija būtu ne tikai tās dalībvalsts valodā, kurā tas ir izsniegts, bet arī angļu valodā.
- 65 Treškārt, no minētās īstenošanas regulas 3. panta 4. punkta arī izriet, ka šī apliecinājuma izsniegšanai ir izvirzīts nosacījums, ka šaujamerocī dezaktivācija ir veikta atbilstoši Īstenošanas regulas 2015/2403 I pielikumā ietvertajām tehniskajām specifikācijām. Līdz ar to minētā apliecinājuma izsniegšanas īpašais mērķis ir konkretizēt verificējošās iestādes konstatējumu, ka dezaktivācijas darbības ir veiktas saskaņā ar šīm tehniskajām specifikācijām, lai nodrošinātu, ka šaujamerocī būtiskās daļas ir padarītas neatgriezeniski nelietojamas un nenonemamas, neaizvietojamas vai nepārveidojamas tā, lai neļautu šaujameroci jebkādā veidā reaktivēt.
- 66 Šajā kontekstā, kā ģenerālvokāts norādījis secinājumu 88. punktā, tās dalībvalsts kompetentajām iestādēm, uz kuru ir pārvietots dezaktivētais šaujamerocis, nav pienākuma atzīt citas dalībvalsts norikotas verificējošās iestādes izsniegtu dezaktivācijas apliecinājumu, kas pievienots šim ierocim, ja šīs iestādes, veicot attiecīgā ieroča vispārīgu pārbaudi, konstatē, ka šis apliecinājums acīmredzami neatbilst šajā īstenošanas regulā noteiktajām prasībām.
- 67 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz otro jautājumu jāatbild, ka Direktīvas 91/477 I pielikuma III daļa un Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka gadījumā, ja “verificējošā iestāde” ir izsniegusi šaujamerocī dezaktivācijas apliecinājumu, dalībvalstij, uz kuru ir pārvietots attiecīgais dezaktivētais šaujamerocis, minētais apliecinājums ir jāatzīst, ja vien šīs dalībvalsts kompetentās iestādes, veicot attiecīgā ieroča vispārīgu pārbaudi, nekonstatē, ka tas acīmredzami neatbilst šajā īstenošanas regulā noteiktajām prasībām.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 68 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība izriet no tiesvedības, kas notiek iesniedzējtiesā, tāpēc tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

- 1) Padomes Direktīvas 91/477/EEK (1991. gada 18. jūnijs) par ieroču iegādes un glabāšanas kontroli, kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 21. maija Direktīvu 2008/51/EK, I pielikuma III daļu un 3. pantu Komisijas Īstenošanas regulā (ES) 2015/2403 (2015. gada 15. decembris), ar ko izstrādā kopīgas pamatnostādnes par dezaktivēšanas standartiem un metodēm, lai nodrošinātu, ka dezaktivētie šaujamerocī tiek padarīti neatgriezeniski neizmantojami,**

ir jāinterpretē tādējādi, ka

tie neliedz pēdējās minētās tiesību normas 1. punktā ietvertajā jēdzienā “verificējošā iestāde” iekļaut tādu privāttiesību juridisko personu kā komercsabiedrība, ja šī persona ir iekļauta Eiropas Komisijas atbilstoši šīs īstenošanas regulas 3. panta 3. punktam publicētajā sarakstā.

- 2) Direktīvas 91/477, kurā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 2008/51, I pielikuma III daļa un Īstenošanas regulas 2015/2403 7. panta 2. punkts

ir jāinterpretē tādējādi, ka

gadījumā, ja “verificējošā iestāde” ir izsniegusi šaujamočā dezaktivācijas apliecinājumu, dalībvalstij, uz kuru ir pārvietots attiecīgais dezaktivētais šaujamočs, minētais apliecinājums ir jāatzīst, ja vien šīs dalībvalsts kompetentās iestādes, veicot attiecīgā ieroča vispārīgu pārbaudi, nekonstatē, ka tas acīmredzami neatbilst šajā īstenošanas regulā noteiktajām prasībām.

[Paraksti]